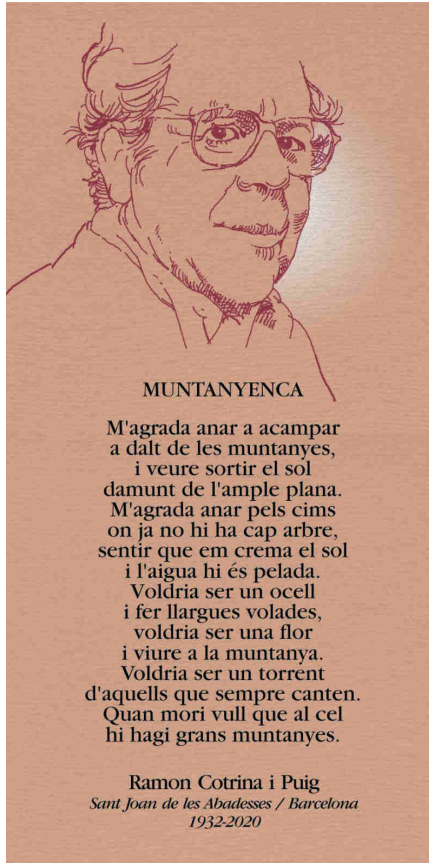

Un adéu en dos temps

Ramon Cotrina (1932-2020)

Les mesures de prevenció del coronavirus no només varen afectar els adéus a malalts de Covid-19, sinó també aquells que varen morir per altres causes, com l'escriptor Ramon Cotrina

El passat 28 d'abril, en ple confinament, va morir l'escriptor, professor, traductor, sociòleg i activista santjoaní Ramon Cotrina, a l'edat de 86 anys. Patia una malaltia pulmonar des de feia temps, i va morir a casa tranquil i acompanyat de la seva família més pròxima. Els qui el coneixien i alguns que varen poder visitar-lo, deien que no semblava un malalt. Asseguren que parlava molt i que varen tenir-hi converses d'actualitat i política. Cinc dies abans de deixar orfes del seu humor i de les seves paraules, encara va tenir esma d'escriure al seu amic Jordi Canelles, que va compartir aquell comiat en un programa especial a La Veu:

No puc pas deixar passar un Sant Jordi sense recordar-vos especialment. Perdona que escrigui com un nen de bàsica. El temps no perdona. Espero que tu Jordi encara tinguis esma per fer aquelles aquarel·les tan suggerents que sàbies fer. Si un dia em reviscolu un xic, ja et tornaré

a dir coses. Avui, ja ho veus, estic especialment espès. Com que els vells, diuen, que es tornen infants, només us sé dir que us estimo molt.

Tot i que el que va endur-se en Ramon Cotrina no va ser la Covid-19, el seu comiat se'n va veure afectat. El seu cos descansa al nostre poble, però la cerimònia va durar vint minuts i només varen poder ser-hi la seva dona Carme, el seu germà Joan, i les seves nebodes. Altres amics varen quedar-se fora i no varen poder ser-hi molts representants institucionals que en condicions normals hi haguessin estat. Diuen els qui el coneixien, que ja li hagués agradat així, i m'ho crec, perquè els que varen preparar-li l'homenatge a la nostra vila l'any 2016 expliquen que varen haver de convèncer-lo perquè acceptés l'acte i el bust que es va inaugurar a l'entrada de l'edifici Duran i Reynals. Sigui com sigui, el coronavirus ha postposat un homenatge o comiat que el seu entorn està preparant per quan sigui possible fer-lo. La bona notícia és que el temps els permetrà recollir alguns textos inèdits i publicar-los en un llibre, o fins i tot dos. A continuació, podeu llegir dos textos de comiat que hem demanat a un dels seus amics, Nan Orriols, i al seu germà Joan.

Una vila que és un món

Pocs dies després de Sant Jordi, en ple confinament, va morir Ramon Cotrina. De fet, en Cotrina es va escapar perquè només poden morir els que, encara que els vegem vius, estan morts. Sí, costa d'entendre, però és així per bé i per mal. Mussolini, Franco, Hitler, etc. estan ben vius, però també viuen Luther King, Mandela i tots els esclaus del món sencer. En Ramon, ja de molt jove, va entendre que calia defensar la nostra llengua, i ho va fer amb els seus companys del "Grup de Vic". No tenien eines, però tenien rebel·lia. Més tard, va treballar per construir el que avui és la Universitat de Vic.

Ara s'ha escapat, com molts que cada dia tenim presents. La humanitat sabem que crea ficcions i dogmes impossibles. També esclavitza, i amb el nom d'un déu o d'una pàtria, mata. És per aquest fet que necessitem que en Ramon Cotrina continuï al nostre costat, ben viu, per ensenyar-nos el camí de la llibertat.

Als anys cinquanta ja vàrem fer una excursió de dies per anar al Canigó. Un dia, em va regalar Cohèlet, i vaig entendre el drama de la vanitat. Tothom hauria de

llegir Cohèlet.

A en Ramon li agradava molt cuinar i ens convidava a ca l'Aiet de Sant Joan i fèiem tertúlia fins tard. Què et penses Ramon? Que deixarem de menjar bacallà? Que deixarem de fer tertúlia? Però si ara en fem més que mai i el més xerraire ets tu!

En aquest món tan embogit, tan burocratitzat, tan monàrquic, de republicans d'esqueres i tan fanàtic dels déus de dretes, si deixessis de viure amb nosaltres, què ens quedaria? Com ho fariem per sobreviure als embats dels encantadors de serps, dels sofistes de ràdio, televisió, diaris, etc.? Digueu, com ho fariem per resistir-nos a la misèria dels que regalen la llengua, el país i el que sigui, a canvi d'una poltrona? Nosaltres només sabem viure lliures, i si un dia vàreu resistir un grup de joves per salvar la llengua, està clar que ara farem el mateix. El teu exemple no pot morir, i així és com per sempre viuràs entre nosaltres.

Nan Orriols

Comiat al meu germà Ramon

Pel camí dels noranta anys, esbatussada de sentiments contradictoris que aflora dels records viscuts. Llogaters que en som d'aquest camí de vida, allargassat per a uns, escarransit per a d'altres (Déu n'hi do, la nostra estada). El teu comiat encara em neguiteja molt.

Estudiós de mena, vas captar que la cultura feia més lliures a les persones i abocava a la reflexió, la tolerància i al SENY. Vas estimar Catalunya, i de la nostra parla vas fer-ne bandera. Sabent que sentir-se estimat és gratificant, però que ESTIMAR és el sùmmum de la joia. Mà estesa per a tothom sense recança, amb tossuda esperança vas escriure:

MÉS ENLLÀ HI HA UNA TERRA LLIURE
QUE ENS ESPERA

Poc amant d'honors, un somriure d'agraïment vers els teus amics i persones que avui honoren la teva trajectòria cultural hi serà. Demà és a tocar, ens veurem per abraçar-nos.

Joan Cotrina

¡Captureu aquest codi QR amb el vostre mòbil per recuperar aquest espai en què el periodista Jordi Vilarrodà va repassar la trajectòria de Ramon Cotrina, i on vàrem conversar amb els seus amics Nan Orriols i Jordi Canelles.

QR entrevista